

ACC. N:R **M. 10624**: 1-5.

Landskap: *Småland*

Upptecknat av: *Thorge Bengtsson*

Härad: *Albo*

Adress: *Brunshult, Hjortsberga*

Socken: *Hjortsberga*

Berättat av: .....

Uppteckningsår: *1948*

Född år *1907* *Brunshult*

Stenstugor.

s. 1-5.

M. M. 141.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 10624:1.

Stenslugan

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

N. No. 141.

Emellan Hjärlebergas och Rydaholms socknar sträcker sig ett stort skogskomplex, som heter Klintaskogen. Det utgjorde i forna tider gräns emellan Värend och Finnareden.

Under 1800-talet fanns det en mängd bördiga och bakslugansittare, som hade sina hem där. De flesta bodde på Rydaholmsvidan och hörde till byarna Skripervad, Tryggvare, Hjärleby, Gransta lida och Lilla lida. I Hjärleberga var det byarna Elganäs, Fällareboda, Lyngviken och Håkås, som hade sina bördiga boende i Klintaskogen. Till de flesta bördiga ledde endast en gångstig. Många av Skripervads och Tryggvares bördiga hade

nära halvmilen till byn. Alla gjorde
dagverken hos jordägaren. Några av
dem ägde en eller flera kor, men
de flesta hade getter eller inga djur
allt. Folket förvörjde sig genom dags-
verken hos bönderna, skogarbeten och
hemstället. Stor fattigdom rådde hos
de flesta.

I början av 1800-talet här det i
Klintastugan ha funnits flera jordkubor
eller jordhytter, som det hette i
folkman, men endast en har funnits
hvar i nu levande folks minne. Det
var Lindbergs under Tuggarps herregård.
Den fanns kvar på 1890-talet. Folket,
som bodde där, kallades i Hjörtingsga
för "jordhyttegubben" och "jordhyttekärningen".
En dotter till den, bodde på Nabben,

är numera bevarat i Ljåtorp, Hjörleberga.
Deras stuga var ingrävd i en backe,
så att ena gaveln utgjordes av jord och
sten. Den andra gaveln och långsidorna
voro timrade av trä med knuthygge.
Takets uppbyggnad av sparrar, som stödde mot
långväggarna upp mot en grov rundis,
som vilade med ena ändan på gavel-
rostet och med andra mot backen.
Takets täckning med näver och torv
på samma sätt som var vanligt den
tiden.

Stugan innehöll endast ett rum.
Ingången var på den timrade gaveln.
Görstuga sakrades. Eldstaden låg i ena
hornet och var en stor öppen spis,
murad av gråsten med rökfång och
skorsten.

Stugans inredning finns ej någon
beskrivning på men var troligen av
enklare slag, emär invånarna voro
mycket fattiga.

ett par fönstergluggar funnos på gaveln.
De voro små fyrkantiga fönster.

Grabet var tillämpat jordgast.

Några utrustningsgredor äro ej kända.

På 1890-talet byggdes en ny stuga
av den då vanliga typen, och den
gamla jordhyllan rens bort. Stället
kallades "de Lindbergs" eller också på Lindbergs-
h. ee. Mandu på Lindbergs, gutten på
Lindbergs etc. Folket gjorde dagarna hem på
Tryggvarens herregård. De talade en
utpräglad rydskobolandialekt och voro
sakerligen födda inom socknen. När
barnen hade lärt sig fram, gav de

ACC. N:R M.10624: 5.

sig ut i världen, och när de gamla
dog, sov husen men.

Numera växer det skog på Lindberg
liksom på de övriga till ett femtiotal
uppgående soptsällena i Klindarögen.

5.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND